

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

STEV. (No.) 19.

OCTOBER 1st 1924.

LETO (Vol.) XVI.

Prvi Marijanski kongres v Ljubljani.

Dr. Fr. T.

Po zadnjem katoliškem shodu je poteklo komaj eno leto, ko je slovensko ljudstvo iznova na veličasten način pokazalo svojo ljubezen do Marije, globoko udanost katoliški cerkvi in neomajno zvestobo vzvišenim in večno veljavnim katoliškim načelom. V dneh 6., 7. in 8. septembra t. l. se je namreč vršil v Ljubljani prvi Marijanski kongres, kojega glavni namen je bil: poživiti že obstoječe in oživiti nove Marijanske kongregacije po vsej Sloveniji. Zato sta bila prva dva dneva odmerjena zlasti programatičnemu delu za bodočnost. Duhovni in svetni zastopniki vseh slovenskih pokrajin — tudi iz neodrešene Primorske in usužnjene Koroške — so v odsekih obširno poročali o vseh in ovirah dosedanjega dela in si hkrati načrtali nove smernice za prihodnost. V slovensko prestolico je prihitelo v teh dneh nad 50.000 Marijinih častilcev, katerim je poskrbel pripravljalni odbor duševnega in telesnega razvedrila v obilni meri. V nedeljo dopoldne dne 7. septembra, je v frančiškanski cerkvi daroval slovensko sv. našo kardinal Janez Cagliero, ki je iz Rima prihitel na kongres. Ob osmi uri zvečer je priredilo slov. glasb. društvo "Ljubljana" v stolni cerkvi sv. Nikolaja Marijin oratorij, to je zbirko 17 najbolj značilnih Marijinih pesmi, ki so že od l. 1678. dalje med našim ljudstvom udomačene. Istočasno so molile neštete množice v frančiškanski in uršulinski cerkvi Presveto Rešnje Telo, ki je bilo na obeh krajih celo noč izpostavljeno. V "Ljudskem domu" pa smo videli skioptične slike, ki so nam predstavljale Marijo v slovenski in slovanski umetnosti sploh. Tretji dan se je vršila veličastna manifestacija v proslavo One, do katere je vedno gojil slovenski narod posebno udanost in čiščenje. Ob 2. uri popoldne

je bilo na Valvazorjevem trgu pred Križankami kronanje Marijinega kipa z Jezuškom in posvetitev slovenskega ljudstva Presveti Devici. Kronanje je izvršil belgrajski papežev nuncij msg. Hermenegild Pellegrinetti, posvetitev pa naš knezoškof dr. A. B. Jeglič. Kdor je bil tu pričujoč, ne bo celo svoje življenje pozabil tistega ginljivega trenutka in mogočnega, pretresujočega vtisa, ko so neštete množice slovenskih mož in fantov, žen in deklet, za svojim višjim pastirjem glasno molile:

**Ave Marija! Milosti polna,
Tebe blagruje zemlja vesoljna,
Bog s Teboj.
Blagoslovljena Ti med ženami,
blagoslovljen na veke med nami
Sad je Tvoj.
Ave Marija!**

**Tebe blagruje zemlja slovenska:
divna Dolenjska, gorska Gorenjska
Notranjska vsa.
Koder pozdrave sestrsko Soča
Savi in Dravi zvesto sporoča —
Tvoja so tla.
Ave Marija!**

**Ave Marija! Naše darilo
najdi pri Tebi eno plačilo,
en spomin:
Vire velike Tvoje ljubezni
v srca slovenska globlje pogrezní —
v dno globin.
Ave Marija!**

Ko so utihnili zadnji odmevi te prekrasne po-svetitve, so dvignili štirje bogoslovci Marijin kip in ga ponesli v slovesni procesiji po ljubljanskih ulicah v ravnokar dograjeno cerkev na Rakovniku. Procesija je korakala nad eno uro, udeležilo se je do 70.000 ljudi. Zastav in banderov je bilo okrog 250. Spremljale so jo tudi štiri godbe, med njimi celo vojaška s kapelnikom dr. Čerinom na čelu. Koder se je pomikala procesija, je povsod stal gost špalir ljudstva, ki se je obnašalo zelo spoštljivo. Moški so stali odkritih glav. Ljubljana je v resnici za hip odložila vse, kar nas razdvaja, pokazala je, da še imamo nekaj, v čemer moremo biti edini — in to je ljubezen do naše in božje Matere. Dasi so skušali v dneh pripravljalnega dela nekateri nasprotniki z raznimi izmišljotinami begati ljubljansko meščanstvo in ljudstvo po deželi, so vendar v dneh kongresa utihnili nasprotni glasovi. Ulice, po katerih se je pomikal slavnostni sprevod, so bile v zastavah in okrašene, kakor o priliki procesije sv. Rešnjega Telesa. Praznično razpolčenje je vladalo v srcih vseh, saj je bil kongres, kakor je takrat lepo zapisal "Slovenec," strogo verska prireditev, ki pa je vendar imel hkrati odličen narodni značaj. Versko življenje Slovencev je namreč tako tesno spojeno z Marijinim češčenjem, da si brez tega ne moremo niti predstavljati verskega čustvovanja in življenja slovenskega naroda. Neštevilne cerkvice po Sloveniji, posvečene Materi božji, romanja k Marijinim svetiščem, številne javne Marijine pobožnosti, Marijino češčenje v slovenskih družinah, nebroj narodnih Marijinih pesmi, ki jih naše ljudstvo prepeva in so za našo glasbeno literaturo še po veliki večini nedvignjen narodni zaklad, vse to priča, da je Marijino češčenje v slovenskem narodu tako globoko uko-

reninjeno, kakor ne lahko v katerem drugem. Pol svoje poetične duše bi izgubil naš narod, ako bi izgubil to svojo osobitost, ki predstavlja pol jedra njegovega verskega življenja in čustvovanja, polnega zdrave mistike in čara, ki pa hkrati moralno dviga in plemeni naš narod. Kdor ne živi in ne misli več z našim narodom, ta vsega tega ne bo videl in ne doumel. Kdor pa je živ član našega naroda, kdor pozna njegove srčne utripe in misli in živi z njim, ta bo znal pravilno presojudati pomen I. slovenskega marijanskega kongresa, ga ceniti in se ga veseliti.

Ob pol 5. uri popoldne se je vsa ta tisočglava množica zgrnila pred Marijinem svetiščem na Rakovniku. Na vzvišenem prostoru zavodskega dvorišča so postavili altar z Najsvetejšim, pred katerim je molila častna straža mož in fantov. Hrib nad cerkvijo in dolinica pod zavodom je bila en sam prelep vrt v gaju visokih mlajev, zastav, banderov in utripajočih človeških src. Dokler je neslo oko, sami Marijini častilci! Slovenski možje, slovenski fantje, slovenska mladina! Samo enkrat v življenju sem videl tako pestrobojno sliko, ko sem iz štefanskega zvonika na Dunaju zrl na evharistični obhod. Ko je podelil omenjeni g. apostolski delegat papežev blagoslov in blagoslov z Najsvetejšim so se upognila vsa kolena, nato pa je zaorilo iz tisoč grl: Marija skoz' življenje, Ti srečno vodit znaš... Nepopisen prizor navdušenja in svetega veselja! Med popevanjem Marijinih pesmi in zvoki godb so se nato začele razhajati množice, hitele so proti kolodvorom, kjer so že čakali nanje posebni vlaki, v Ljubljani ostali gostje pa so prisostvovali slavnostni akademiji, s katero je bil na lep način zaključen prvi slovenski marijanski kongres.

Ali je to samo slučaj?

Dr. Fr. Tr.

Preteklo leto je napisal bivši boljševiski minister Lunačarski šaloigro "Pravi Bog." V njej se na prav nesramen način norčuje posebno iz vere v božanstvo Kristusovo.

Ko je skušal spraviti igro na gledališki oder, je zadel na zapreke, katerih prej ni videl. Ponudil je igro raznim gledališčem, toda nobeno je ni maralo vpriporiti, ker ni bilo mogoče dobiti igralca, ki bi se bil drznil, javno sramotiti Kristusa. "Splošno udruženje igralcev v Petrogradu" je celo enoglasno protestiralo in sklenilo, da se ta blasfemična (bo-

goskrunska) igra črta iz gledališkega repertoarja. Ko je Lunačarski izvedel za ta moški nastop, je sporočil igralcem "Narodnega gledališča v Petrogradu, da bodo vsi, ki se bodo branili igrati njegovo dramo, strogo kaznovani.

Sila in strah zmagata, igralci se končno uklonijo in pokore. Približa se dan prve poskušnje. Toda ravno večer prej zadene kap igralca Leškova, ki je imel nastopiti v vlogi Kristusa. Umrlega igralca nadomesti njegov tovariš Maljutin. Toda v trenutku, ko začno novo poskušnjo, nastane na

odru požar in Maljutin zadobi smrtonosne opekline. Hkrati se zruši oder in pokoplje pod seboj dva delavca, ki sta pripravljala nadaljno scenerijo.

Ne vem, če bo brezbožni Lunačarski še dalje grozil in silil vpriporitev nesramne drame. Za trezno mislečega človeka je vsekakor zanimivo, da so se ti slučajni dogodili ravno neposredno pred vpriporitvijo grde komedije. So v življenju slučajji, ki se dajo po človeško umevati in razlagati, a so tudi slučajji, kjer mora človek nehote priznati neki višji vpliv in reči: Bog se ne pusti sramovati.

Molitveni apostolat za oktober

Rev. John Plaznik.

ZA VSPEH JUBILEJNEGA LETA.

Letos, na dan Kristusovega vnebohoda, 29. majnika, je sveti Oče slovesno naznanil celemu svetu, da bo prihodnje leto, 1925. sveto leto. Ta navada, da se praznuje sveto leto po preteku določenega časa, izvira od leta 1300. Leta 1470. je papež Pavel drugi določil, naj se praznuje sveto leto vsakih 25 let; to praznovanje naj se prične na božični večer in sklene na božični večer drugega leta.

Cerkev ima tako leto za izredno sredstvo, katero daje vsemogočni Bog, da pripelje na pravo pot take, kateri so zapustili pra-

vo vero, ali pa so zanemarili svoje dolžnosti, da se vrnejo in delajo pokoro za svoje grehe. Vsa prejšnja sveta leta so imela velik vspeh. Papež nas vabi, da storimo vse, da bo tudi prihodnje sveto leto uspešno in da bomo storili vse, kar je potrebno za pridobitev odpustkov.

Sveti oče želi, da bi bilo to leto ne samo sredstvo, da se vsaka posamezna duša spravi z Bogom, ampak, naj bo tudi čas, ko se bo svet zopet pomiril. Želi tudi, da molijo verniki posebno za dve stvari: Da bi nekatoličani

pristopili v pravo Kristusovo cerkev in bi se razmere v Palestini tako uredile, da bi se ne kratile pravice katoličanov. Želi, da molimo v mesecu oktobru za vspeh svetega leta.

Molitev vsakdanjega jutranjega dobrega namena.

O presveto Srce Jezusovo! Po rokah prečiste Device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dne; prvič, v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvetege Rešnjega Telesa; drugič, za vspeh svetega leta.

Dr. Fr—ič.

Naj grem res ob nedeljah k maši?

Morda slišiš tuptam trditev: "Zakaj bi moral ob nedeljah in praznikih k sv. maši? Saj vendar doma ravno tako lahko molim k ljubemu Bogu."

Kaj boš odgovoril? Morda boš prav storil, če boš tako-le rekel:

1. Praviš, da doma ravnotako lahko moliš ko v cerkvi. Oprosti, toda moram te kar naravnost vprašati: Ali pa **res** doma ob nedeljah prav pridno moliš. Ne vem kako to, da se mi vzbuja velik dvom in slutnja, da oni, ki nočejo ob zapovedanih dneh v cerkev k maši, bore malo doma molijo.

2. Pa — tudi če bi! Saj se tu ne gre za to, če se doma lahko ravno tako pobožno moli ko v cerkvi. Marveč zato se gre, **če je Bog dal človeku na izbiro**, da

moli ob gotovih dneh doma, ali pa da mora v cerkev in biti pri sv. maši: In odgovor na to je kratak in jasen: Bog hoče in zahteva, da prideš k maši.

Kristus — Bog je namreč vstanovil sv. Cerkev. Mnoge zadeve, vse temeljne namreč, je sam natančno določil, n. pr. o zakramentih, o predstojnikih sv. Cerkve, o verskih naukih itd. Mnogo zadev je pa prepustil Cerkvi, da jih ona določa v podrobnosti, n. pr. koliko časa in kedaj se mora vernik postiti, kateri prazniki so taki, da je hlapčevsko delo prepovedano in vsakdo dolžan iti k sv. maši, kolikokrat se mora na leto prejeti sv. obhajilo in iti k spovedi itd.; takih vprašanj Jezus ni določil v podrobnostih, marveč je prepu-

stil, da določi to sv. Cerkev, katero vodi sv. Duh in v kateri je Jezus "vse dni do konca sveta," kot je rekel sam. Sv. Cerkev je prejela od Božjega Učenika nauk o vsem, kar je potrebno za daritev nove Zaveze, za sv. mašo; Jezus pa ni natančno povedal, **kolikokrat** naj gre vernik k sv. maši, marveč je to prepustil Cerkvi, naj ona določi. Sv. Cerkev bi lahko rekla n. pr.: Vsak vernik mora iti na leto desetkrat, dvajsetkrat k sv. maši, in treba bi je bilo ubogati, saj je rekel Jezus: "Kdor pa Cerkve ne posluša, naj ti bo ko nevernik in očiten grešnik." V 2. cerkveni zapovedi je pa Cerkev določila, da mora iti vsak vernik ob nedeljah in praznikih k sv. maši, torej na leto te in te dne-

ve; treba je je torej ubogati, saj ji je dal božji Izveličar to pravico in dolžnost, da vodi ljudi k izveličanju tudi s tem, da natančno določi obisk sv. maše.

Če torej pritrdiš, da je Kristus res Sin božji, in če ti pove sv. katoška vera, da je sv. Cerkev božja ustanova, tedaj moraš nujno pritrčiti, da ne moreš sam izbirati, če naj greš ob nedeljah in zapovedanih praznikih k sv. maši ali pa naj morda kar doma odmoliš. Cerkev pravi v božjem imenu: "Pridi k maši." Torej **moraš** priti, v vesti si vezan na njeno zapoved. Jezus je rekel apostolom, cerkvenim predstojnikom: "Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje." Evangelij sv. Luka 10. 16. in pa sv. Mateja 10. 4. glasno pričata, da more sv. Cerkev dajati zapovedi, ki vežejo pod velikim grehom v vesti. Če te torej ni v nedeljo k sv. maši, pa bi bil lahko prišel, grešiš zoper sv. Cerkev, grešiš zoper Boga, katerega s tem zaničuješ.

3. Kakšni nagibi pa so bili za sv. Cerkev merodajni, da je zaukazala ob nedeljah in gotovih praznikih skupno službo božjo, namreč sv. mašo?

Mi nismo le posamični ljudje, ampak smo tudi člani človeške **družbe**, n. pr. občine, dežele, države itd., smo pa tudi člani sv. Cerkve, ki je verska družba. Tu

di družba kot taka je božje delo, **Bog** nam je dal potrebo, da se družimo v družabne skupine; zato **mora tudi družba kot taka dajati Bogu čast**. Kako se naj to zgodi? Tako, da se družba snide gotove dneve in skupno opravi bogoslužno dejanje; mašnik namreč, zastopnik verske družbe, opravi daritev sv. maše, verniki so pa pobožno pričujoči. Ob nedeljah in praznikih se torej v cerkvi pri maši zavemo, da smo člani vidne družbe: Sv. Cerkve, škofije, župnije; da smo vezani eden na drugega z vezmi sinovstva božjega in medsebojnega bratstva.

4. Čimbolj proučuješ **veličastvo, svetost in popolnost daritve sv. maše**, toliko bolj boš hvaležen sv. Cerkvi, ki ne pusti, da bi njeni otroci-verniki bili brez tega milosti polnega pripomočka za časne in večne, lastne in tuje zadeve. Če bi ne bilo stroge cerkvene zapovedi, da moraš priti k sv. maši, kolikokrat bi ostal brez pravega vzroka doma! **Koliko milosti, dušne tolažbe, pomoči** itd. bi bilo zate izgubljenih! Saj je sv. maša središče vsega našega verskega življenja!

5. Pa še bolj ozir na lastno korist zahteva vdeležbo pri sv. maši **ozir na božjo čast**. Bog je naš Stvarnik in naš zadnji in edini cilj, Bog je naše vse; vse, kar smo in kar imamo, vse imamo od

njega; njegovo delo je tudi vse vidno stvarstvo, živo in neživo. Naše srce je pa tako, da čuti potrebo, da to svojo zavest odvisnosti od Boga izrazi na zunaj; to se zgodi v javni molitvi, še bolj pa v daritvi. Le poglej v zgodovino, daritve je poznalo vsako ljudstvo, vsi tudi poganski narodi so čutili, da morajo darovati "višjemu bitju" vidne darove. In sv. Cerkev, ta od Boga ustanovljena verska družba, bi naj bila brez daritve?! — In brez nje, saj je Sin božji v svoji neskončni ljubezni tako določil, da je na besedo posvečenega mašnika On sam pričujoč pod podobo kruha in vina. In ker je po povzdigovanju evharistična Jezusova Kri ločena od evharističnega Jezusovega Telesa, je ta Jezusova pričujočnost pod dvema ločenima podobama hkrati daritev Nove Zaveze. Jezus, druga božja Oseba, se daje kot človek Bogu; s tem mu daje najvišjo čast, zahvalo, prošnjo, zadoščenje, saj je njegova človeška narava združena z božjo naravo v eno osebo in zato neskončne vrednosti in milobe pred Bogom. Glej torej, da je Cerkev prav storila, da ukaže vernikom, priti gotove dneve k temu največjemu bogoslužnemu dejanju! Moliš pač lahko povsod; pri daritvi pa moreš biti le tam, kjer se daritev vrši — v Cerkvi pri sv. maši. Hodi torej vestno in zvesto k nji!

M. Elizabeta, O. S. Urs.

MATI BOŽJA MISLI NAME.

Na vsako mojih zemskih cest,
na skrite sreče smehljaj,
na ostrih križev tiho bolest,
na gorkih solza sijaj;

na jutra zlatih upov in sanj,
v poldneva moreče skrbi,
na sveže grobove prevar in spoznanj,
na vročo molitev brezzvezdnih
noči

sije misel — luč iz raja,
pesem sreče v blesku maja:
Mati božja misli name.

Spisal: Ivan Joergensen

Prevel: Prof. Dr. F. T.

E V A

Roman iz modernega sveta.

VI.

Ko dospe Bjerre domov, so njegove sobe že vse svetle in prav tako puste in prazne kakor včeraj ob tem času. Ko zre proti svetlobi, opazi, kako na debelo leži prah na lesketajočem se pohištvu, in ko privzdigne pletilke svoje žene, katerih se Katinka ni dotaknila, vidi, da je napravil vzorec za klekranje nov vzorec iz prahu na mahagonijeви plošči. Po dnevi in po noči je padal prah v njegove sobe, kjer ni bilo nikogar doma — fini belkasto sivi prah, ki pada tako po tihem in na lahko, kakor nevidno drobne snežinke.

Bjerre položi čipke na kup knjig in uredi stol, na katerem je sedela predvčerajšnjim zvečer njegova žena. V hipu mu tako živo stopi pred oči, kako si je ubožica po dnevnem delu slednjič zaželela miru in razvedrila ob njegovih novih knjigah . . . In potem je brala in brala, in pri vsakem novem listu, ki ga je preobrnila, se ji je storilo, kakor da ji meč prebada srce. Slednjič ne more več brati, zato vrže knjigo proč in sede k pisalni mizi. In ko je bilo pismo končano, si v jasnem jutru ogrne jopič, posadi klobuk na glavo, urno in z nervoznimi rokami ter v strahu, da ne pride on, še predno ona odide. Postavila se je bila pred veliko zrcalo, kakor je vedno imela navado in je z iglo urejevala lase pod pajčolanom. Nato je vzela svoje rokavice in odšla — morebiti samo pet minut prej, predno je on prišel domov. Lahko bi jo bil na cesti srečal . . .

In zdaj — da, zdaj je ona doma — tam pri svoji materi, v malem mestu, kjer je bila rojena in kjer se je bil vanjo zaljubil, enkrat v poletnih počitnicah, ko je bil še mlad študent z belo čepico na glavi . . .

To malo mesto — to vidi tako razločno pred očmi, kako leži zdaj v jasnem jutru med višnjevo vodo in zelenimi gozdiki in bogato obloženimi travniki, skrivajoč svoje strehe v orošenih in bujno cvetočih vrtovih. V tem hipu se ga spominja čudovito natančno — spominja se njegovega glavnega trga, njegovih gotskih cerkva in njegovih nešteti cest, ki se vijajo med mogočnimi prodajalnami in zelenimi lesenimi ograjami, raz katerih visi cvetoči nagnoj in španski bezek. Zvečer so naznanili glasno doneči zvonovi svoj mir nad mestom in spodaj v luki, v kateri je le nekaj jadernic vkrcajih, so se zbirale gruče ljudi pod lipami okrog žuborečega vodometu, se prijazno razgovarjali in kadili svoje pipe . . .

Na tem mestu je Janko Bjerre prvokrat videl Evo Krull. V svetli poletni obleki je stopala ob roki svoje matere, prehodila nasip prav do konca, do tam, kjer je stala na stebru rdeča svetilka, predstavljajoč svetilnik, nato se je vračala po isti poti mimo mladega študenta, ki je sameval na klopi ob vodometu pod temnimi drevesi in mislil na otožne pesmi.

Pozneje jo je videl od daleč pri gozdnih koncertih in nekega večera je bil ves zamaknjen, ko je šla z neko družino, katero je poznal, tako, da je tudi njo mogel pozdraviti . . .

Potem so prijazno poskrbeli znanci obeh, da so ju povabili na izlet po morju. Tu se je Eva zabavala s tem, da je lovila bičje, ki je plavalo mimo in on ji je pri tem pomagal. Drugega sredstva se tedaj v njeni družbi še ni mogel izmisliti.

Ko so že pičlo uro veslali, so dospeli do zelenega brega ob gozdnem robu, kjer so nameravali večerjati. Stopili so na suho prečko majhnega, lesenega in od solnčnih žarkov pobledelega mos-

tička, stoječega na pol trhljih stebrih.

In kaj diši bolj kot jed na prostem? Najbolj priprosto in trdo jajce zadobi zunaj nekak poseben okus. Kako prijetno de, pomakati košček prigrizka v papirnato solnico — in kako razveseljivo je gledati, ko se kobilica usede v skodelico surovega masla in rije vanj. Ko pa privzdigneš glavo, da izprazniš vrček piva, gledaš naravnost v solnčno jasno nebo. Človek se zamisli nazaj, na blažene otoke starih Grkov, ko je mlad in vesel in v družbi z drugimi, ki so prav tako veseli in mladi, in zre v bližini bitje, katero je začel ljubiti, bitje, ki je belo in nežno kot cvetka v zeleni travi . . . in potem se dan nagne, zlat, miren in tih . . .

Po večerji so drugi igrali na velikem travniku v dolgi hladni senci gozdnega roba otroške igre, z erotiko prepletene. Študent Bjerre in Eva Krull pa sta šetala po zeleni obali, kjer rastejo rdeči nagelni in druge rdeče cvetke — in on ji je imenoval imena cvetk, ki jih je zanjo trgjal.

Po končani igri so ju poklicali, nastopili so pot proti domu . . . Bil je izredno tih in miren večer, ker je sapico, ki je zdaj pa zdaj zapihljala, zadrževal gozd. Veslati so morali gospodje, menjaje se. Bilo je izredno veliko smeha in veselosti, če je kateri veslal proti levi, ali če ni mogel zaradi močnega toka, ki je gnal proti bregu, obvladati vesla. Tudi "študent" je prišel na vrsto — ta zmedeni študent, ki je postal še bolj zmeden, ker je sedela njemu nasproti Eva Krull, z roko čez rob čolna, kakor prej, ko so se tja peljali. Pri veslanju je hotel Bjerre pokazati vso svojo moč in se je trudil, da bi delal prav dolge potiske. Vendar se je zavedal, da so mu vesla v vodi zastajala in da jih je le s težavo izvijal temu

čudovito trdemu elementu. Zato so ga kmalu zamenjali. Osramočen se je vsedel spredaj, kolikor mogoče daleč proč od Eve Krull.

In tako je sedel Bjerre na sprednjem delu čolna, ko se je na zemljo spuščala noč, in je zrl tja v temno modro, na lahko gibajočo se vodo, ki se je, liki srebrna pena, ob bokih ladjice lomila na dvoje. Nad temnimi griči je plaval mesec, velik in rdeč in okrogel, in tvoril preko preliva most v podobi vzbočene zlate lise. Ko so mladi ljudje v čolnu zagledali mesec, so vsi postali sanjavo tihi. Tudi vsenaokrog se je razprostirala velika vodna tišina, slišati je bilo le krepkemu taktu odgovarjajoče udarjanje vesel in šumenje penečih se valov. Od daleč zunaj na vodi, s krova neke jadrnice, ki je bila usidrana, so prihajali glasovi in čuli so se daljni koraki. In Bjerre je sedel na sprednjem delu ladjice z navznak položeno glavo in motril visoko temno modro nebo, v srcu pa je imel samo eno željo, naj bi se to vodno drsenje v noč nikdar ne končalo!

In vendar se je slednjič končalo. Po raznovrstnih težkočah, ki so mu jih povzročale trmaste vrvi, ki jih je ovijal okrog nepremakljivih stebričev, se mu je posrečilo, da je ponudil spremstvo gospodični Krull, še predno bi ga mogel kdo drugi prehiteti. S srcem, ki je tako glasno tolklo, da je menil, da je mora najbrž tudi ona slišati, jo je po tihih ulicah spremljal proti domu. Govorila sta le malo, Janko Bjerre je bil preveč zmeden. Na kamnitih stopnjicah pred njeno hišo pa se je vendar Eva obrnila in mu podala roko z jasno žarečim nasmehom — z nasmehom, ki je v hipu spremenil ves njen obraz in ki ga je ona, kakor je bilo videti, hranila za ta zadnji trenotek.

Ves zmeden in ginjen in utripajočega srca je obstal mladi mož in videl, kako se je za oknom v prvem nadstropju posvetila luč. Vendar ni bilo opaziti

nobene sence na belem zastoru; tudi je kmalu ugasnila luč in zastor je obsevala samo še blede mesečina.

Mesec je namreč tedaj stal že nad mestom, o! ta mesec . . . ! Vedno bolj trdo je spavalo mesto, vedno bolj se je razlivala nanj mesečina. Bela mesečina se je kot mogočna reka valila po dolgih in praznih ulicah, žuborela je kot sinji potok po zakajenih mestnih stezah in kot slap padala preko senčnatih odprtih. Mesečina je kukala izpod zaprtih vrat velikih starih dvorišč, ki so bila tla do podstrešja polna luninega svita; drla je preko razpok lesekih ograj, ki so obkrožale mesečno jasne vrtove; kapala je in se razlivala na orošene liste živih mej in plotov ob stezah. Mesečina je razsvetljevala bela pota daleč zunaj na meglenih tleh; odbijala se je višnjevo in srebrnobelo na orošenih opekah cerkvenega zvonika in lesketala mrzlo kot jeklo na šipah snijajočih hiš. Belo in čisto — kot bele samostanske stene — pa se je svetila bela zavesa pred Evinim oknom — in tu je odslej neštetokrat postajal Janko Bjerre v senci nasproti ležeče hiše in zrl navzgor proti oknu . . .

Neštetokrat je tu postajal in belo okno je postajalo še bolj belo in tišina je postajala še bolj tiha. Brezslušno je mimo njega smuknila mačka, v starih poslopjih pa so se oglašale miši . . .

Nekaj dni po tem dogodku je Bjerre posetil vdovo gospo Krull, ki pa ga je hladno sprejela. Z Evo je govoril v jedilnici, kjer je sedela tudi mati in kjer so, kakor je bilo videti, navadno stanovali. Pred hišo se je razprostiral majhen vrtil, poln starih sadnih drev, vendar ga niste tja povabili. Pri odhodu ga je Eva prosila, naj zopet pride. Ko ga je spremljala do vrat, se je smehljala prav tako kakor tisti večer. Ali je pa bilo kaj več kot sama prisrč-

nost to, kar je žarilo iz njenega svežega smehljanja in iz njenih drobnih, kostanjevočrnih oči? Naj je bilo karkoli, Janko Bjerre je mislil samo na to, kako je Eva krasna, in ko je stopal dalje, mu je neprestano plavala pred očmi njena glava ob izhodu pri vratih . . .

Pozneje sta se tu in tam srečala — na izprehodih ali pri koncertu v gozdu . . . Janko Bjerre jo je začel zalezovati, štirikrat ali tudi petkrat na dan je šel po tisti ulici, kjer je Eva stanovala in nekega dne je bil res tako srečen, da jo je zagledal na oknu in jo globoko pozdravil. Toda vse to so bili samo hipni sviti, skromni trenotki. Poletje se je nagibalo; v kratkem so imele poteči njegove počitnice.

Tako je napočil dan, ko je hodil po mestu in se poslavljaj, predvsem seveda pri gospe Krull. Navdajala ga je otožnost slovesa, kar se je vselej dogajalo, kadar se je imela kaka stvar končati in je morala prenehati. Morebiti mu je bilo težko pri srcu samo zaradi tega, ker je moral zapustiti te ulice in pota, po katerih je do zdaj tolikokrat stopal in ki jih ne bo več videl in ne več po njih hodil. Bilo mu je, kakor da nese svojo dušo v rešetu, da jo razsiplje po vseh potih. Iz vse njegove preteklosti so mu bile ostale le naznatne kapljice samega sebe — te so zdaj ležale pred njim in ga klicale kot krvave kapljice v pravljicah. In zdaj naj da slovo poletju in solncu, svobodi in sreči, naravi in ljubezni, vsemu, vsemu . . .

"Na vrtu sta obe, milostljiva gospa in gospodična," je rekla služkinja, ko mu je odpirala vrata. "Hočem ju poklicati."

"Ni treba!" je dal razumeti Bjerre odločno, "poiskal ju bom sam." In ne da bi se neodločeni deklici dalje opravičeval, je stopil v vrt.

ZGODBE OTROK,

ki so mater iskali.

H. B.

KORDULA PEREGRINA.

Sledeči veliki četrtek je sporočila svojemu očetovskemu voditelju Stolzu, kaj se je zgodilo. Dolgo pretresljivo pismo mu je napisala. Naj je kratko povzamemo:

Moje srce je strto, pravi, toda jaz hočem svojemu Zveličarju tudi s strtim srcem zvesta ostati. Pri njem je vse mogoče. On me lahko reši tudi iz te zagate in me mora, ker sama ne vidim nobene ga izhoda. Cvetna nedelja je bila menda zadnja cvetna v mojem sedanjem življenju. Za njo sem imela same velike petke. Papa je po onem Vašem usodnem pismu zahteval od mene vso korespondenco z Vami in vso prebral. On vse ve. Kajpada je tudi mami vse povedal. Njej je hotelo srce počiti žalosti. Moja draga sestra Klara je vsa objokana hodila okrog mene. Tri naslednje dni, ne tri večnosti skupaj, so vsi molčali. Naša prej tako vesela hiša je postala pravcata mrtvašnica. Od prevelike žalosti so jim onemela usta. Govorile so le solze in zadušeni vzdih. Govorili so tako očitaajoče, da mi je bilo znoreti. Šele četrty dan je prihrula name toča. Papa mi je rekel, da sem obsedena in da ste Vi tisti satan, ki me je obsenčil, s katerim bom ne samo mami, ampak celi družini skopala prezgodnji grob. Povem Vam, da zavidam sv. Nežo, sv. Cecilijo in druge device mučenice za njih kratkotrajno telesno mučenje. Moje je dušno in trajno, zato tisočkrat hujše."

Vendar je to ni omajalo v njenem sklepu, da hoče k materi

cerkvi. "O, mama," je vskliknila, ko bi mogla umreti za te, da ti pokažem svojo neomajno ljubezen, kako rada bi. Samo moje duše ne zahtevaj, ker te ti ne morem prodati. Ne, tega ne. Vse sem pripravljena trpeti, vse prestat, vse žrtvovati. Če bi mi bilo treba skozi samo peklo, bi se prav nič ne obotavljala, samo da pridem do nebeških vrat prave cerkve. Gospod tako sem ti prisegla. Saj še veš, kedaj. V Linciu, ko sem klečala pred tvojim križem, na katerem si ti visel, zame. Pri tvojih prebodeh rokah in nogah sem prisegla, da hočem k materi katoliški cerkvi. Tej prisegi hočem ostati zvesta, četudi na notranjem križanju izkravam."

Huda nevhta se je polagoma razlekla. Nastopili so zopet lepši dnevi za Kordulo. Celo mati, ki jo je to razkritie najbolj zadelo, se je potolažila. Še z večjo ljubeznijo je hodila okrog Kordule kakor prej. A ta je lahko z njenega obraza brala, da ne zato, kakor bi se bila sprijaznila z njeno namero, ampak zato, da bi jo še tesneje navezala na svoje strogo protestantsko srce ter na ta način uničila Stolzevo delo. To je bilo za Kordulo še hujše mučenje. Raiši bi bila videla, da bi je nobeden domačih ne bil več pogledal in vsak pljunil pred njo, kadar bi jo srečal. Kajti v tem slučaju bi ji bila ločitev od njih in dragega doma lažja.

Njena edina tolažba je bila Žalostna Mati božja. Ko še nihče ni slutil, kaj se plete za hrptom,

je ona vsaki dan klečala pred njeno podobo, ki jo je zavrženo nekoč staknila mej staro šaro iz katoliških časov. Očistila jo je, postavila v skriven kot, ki ga je krstila "katoliški kotiček" in tja hodila prosit Marijo, naj ji pomaga premagati vse težave in naj jo popelje v cerkev, v kateri je ona mati. Zdaj, ko ste se dve materi borili za njeno srce, je po petkrat na dan pohitela v svoj katoliški kotiček, prosit naj je Nebeška mati tik pred zaželjenim ciljem ne zapusti, ker je pripravljena žrtvovati še tako sladko ljubezen telesne matere in se nie okleniti. Vsakokrat se je potolažena in opogumljena vrnila s te božje poti.

Mei tem so stariši in drugi sorodniki pridno stikali glave in se posvetovali kaj storiti, da jo ozdravijo "katoliške bolezni." E dini so bili v tem, da mora takoj pretrgati vsako zvezo z Albanom Stolzem. Mati se je ogrevala tudi za to, da bi jo dali kot vzgojiteljico v kako pastorsko družino. Ta predlog so sicer vsi odobraval, a se vendar ni izvedel. To na zato ne, ker se je bilo mejtem po žurniji že zvedelo, kaj namerava pastorieva hči, ker je bilo starišem skrajno neljubo. Mati sama je onustila ta predlog in odredila, da mora Kordula najmanj eno leto še ostati doma, ter tako pokazati, da so to le prazne ljudske čenče.

Kordula je bila trdno odločena nadaljevati not k materi cerkvi, naj bi ji še tako bodečega trnja nastlali nanjo. Da, ta bitka poskušnja jo je napravila še bolj

odločno, je še bolj razplamtala njen katoliški idealizem. Naredila je celo obljubo vednega devišta, a pod pogojem, da ima prosto roko se omožiti. Mislila je na deviški, ali takozvani Jožefov zakon. Tega si je takrat celo želela, da bi prosta svetnih skrbi mogla popolnoma za Boga in bližnjega živeti. Da se kak protestantovski ženin ne bo povspel tako visoko, je vedela, nič pa ni dvomila da bi se mej katoličani kak tak dobil.

Iz teh lepih sanj jo nekega dne prebudi oče. V takih strašnih barvah ji je naslikal posledice njenega prestopa, da bi bila nedvomno omahnila, da je ni posebna božja moč podpirala. "Mamo boš spravila v grob, ali norišnico," ji je s tresočim a mirnim glasom očital. "Na tvoje ljubeče sestrice bo to vplivalo, kakor slana na majsko cvetje. Jaz bom moral takoj pustiti svojo pastorsko službo in se s kako skromno pokojnino skriti v kak pozabljen kot, da se kolikor mogoče izognem očitaniu, da svoje lastne družine ne znam pasti. Spričo tega ti povem, če to storiš, mi ne smeš nikdar več v življenju pred oči, zapomni si nikdar več!"

Kakor zastrupljen meč so se vrezavale te besede v njeno že itak razboljeno dušo. Preveč zadržeta ni mogla ničesar odgovoriti. Le srce ji je šepetalo: "Papa bolj kot vse na svetu te ljubim, kakor tudi mamo, samo ne bolj kot Boga!" Morda se ji je ta odločnost na obrazu poznala, ker ji je papa začel na dolgo in široko razlagati, da je v zmoti, če misli v katolicizmu, tem satanskem izrodku, najti pravo vero. S tem je pri njej še slabše naletel. Kot katoličanka po duhu se je smatrala že osem let, za to se je čutila z njimi tudi sama užaljena. Nekak kljubovalno protestujoči izraz se je pojavil na njenih

licih, ki ga je papa takoj zazabil. To ga je spravilo še bolj iz ravnotežja. Razburjen je dostavil: "Torej vse to te prav nič ne gane. Zakrknjena si kakor Faraon, sam satan te je obsedel." Zopet se je malo umiril, jo ljubeče privil k sebi in poljubil. Vrnila mu je ljubezen za ljubezen. V strahu pa, da bi si on tega napačno ne tolmačil, češ z menoj je objela zopet svojo cerkev, je pristavila: "Papa, a jaz sem in ostanem katoličanka." Neme solze na obeh straneh so zaključile pogovor.

Kar so vedeli in znali so še poskusili, da bi jo odvrnil od prestopa, a vse zaman. Kratko je izjavila, da si da rajši vsak ud posebej od telesa odrezati, kakor da bi se na poti proti materi cerkvi obrnila. Da bi jo prej objela, je napisala očetu pismo, v katerem ga prosi, naj opusti vsa nadaljna prizadevanja, ker so itak prezplodna in naj ji dovoli popolno prostost v občevanju z Albanom Stolzom, dokler bo še doma, ker če ji ne pusti javno z njim dopisovati, bo to storila tajno. Po tej izjavi se ji je srce umirilo, zlasti, ko je vso mučno zadevo Mariji prepustila.

Ko je drugo jutro srečala papana, je bil silno resen in pobit. Žalosten ji je dejal: "Kot z na smrt bolnim otrokom moram s teboj ravnati. Piši Albanu Stolzu kadar hočeš in kolikor hočeš, dokler si še pod našo streho, toda samo pod pogojem, da bomo lahko vsi brali tvoja in njegova pisma. Nekaj časa bomo še potrpeali s teboj, morda te vendar pамет sreča. Ako ne, boš pač morala od hiše. Kot katolikinje te ne moremo imeti pod streho. Pač pa ti bodo tudi v tem slučaju vrata domače hiše vedno odprta, da te kot zgubljeno hčer na povratku k materi cerkvi sprejmejo. Kot katolikinji seveda ostanejo za vedno zaprta."

Dasi je v srcih vseh njenih sorodnikov vrelo in kipelo onemogle jeze, se je nekaterim vendar v sree smilila. Sočutje so imeli z njo. Posebno njen ujec, ki je bil tudi pastor. Pisal je njemu očetu, da pač pomiluje njega in nesrečno hčerko, obsoja pa njegovo ravnanje z njo. Alban Stolz da ima prav, ko mu je pisal, da je Kordula rojena katoličanka, zato naj se nikar ne jezi nad njo, še manj pa da bi jo zavrgel, če hoče tja kamor spada. To je Korduli v njeni zapuščenosti in splošnem preganjanju sila dobro delo.

Ta ujec ji je bil tudi na njeni nadaljni križevi poti za Simona, ki ji je pomagal težki križ nositi. Sicer tudi on kot tak ni mogel odobravati njenega sklepa. Zopet in zopet jo je očetovsko nagovarjal, naj vso stvar prej dobro premisli, predno napravi odločilni korak, nikdar pa ni imel zanjo kake trde besede. Nasprotno, sama sočutna ljubezen do nje ga je bila. Tudi katoliške cerkve ji ni s kakimi črnimi barvami slikal kakor drugi, ampak imel še besede priznanja zanjo in za take njene služabnike, kakor je Alban Stolz.

Drugi si niso dali ničesar dopovedati. Enkrat so jo zlepa, enkrat z grdo obdelovali. Nazadnje so ji v svoji slepi strasti celo njen "katoliški kotiček" razdrili. Ko je nekoč videla, da ji je nekdo cvetlice, ki jih je prinesla Dolorosi, proč pometal, je takoj vedela, da jih tudi Dolorosa v oči bode. S težavo jo je vzela, ker podoba je bila precej velika in težka, ter jo odnesla na varnejše mesto. Ko je drugič prišla po tolažbo k njej, je ni več našla. V osmih letih ko je romala k njej, se ji je tako na srce prirasla, da se ji je poslej dom zdel dvakrat pust in prazen.

(Konec prih.)

Spisal :

KONRAD
BOLANDEN

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil :

REV. J. C.
SMOLEY

Dvokrilna vrata so se odprla pred škofom; vstopil je v bogato opremljeno sobano, v katero je istočasno vstopila kraljica brez vsakega spremstva. Šla je prelatu nekoliko korakov naproti, obraz ji je žarel, kakor da bi imela bogve kako veselo novico za škofa. Toda ta veselost je bila samo hinavščina in pretveza, ona je nameravala vse kaj drugega.

— Dasi ni bilo težko za kraljico, da bi v svojem sovraštvu in hrepenjenju po maščevanju uničila admirala in Gize, vendar ni bila tako brezsrčna in grozovita, da bi si bila želela vse posledice, katere bi imel Gondijev krvav načrt. Ona je hotela samo smrt voditeljev obeh strank, ne pa da bi vse Hugenote pobili. Vse njeno brezverstvo in ateistično stremljenje ni moglo uničiti zadnje iskre krščanske zavesti, in ta zavest se je pričela vpirati splošnemu klanju. Ako bi pa mož, o kojega pobožnosti in učenosti ni bilo najmanjšega dvoma, odobral klanje, češ, da to zahteva korist države, potem bi se Katarina več ne pomišljala dolgo. Hotela je zvedeti Hennuyerjevo mnenje, predno bi mu razodela grozni načrt.

— "Hotela sem vam sporočiti veselo novico, častitljivi oče, ki je ravnokar dospela iz Rima. Papež Gregor XIII. je dovolil dispenzo, da se poroči moja hči s kraljem Navarskim."

Na starčka ni ta vest napravila nikakega posebnega vtisa.

— "Ako je sedanji poglavar cerkve rabil svojo oblast, da je ustregel želji vašega Veličanstva, imam le edino željo, da ne bi sledile one posledice, ki so nagi-

bale prejšnjega papeža, da je dispenzo odklonil."

— "Vendar pa Gregor XIII. ravnano tako obsoja mir, ki je bil sklenjen v St. German-en-Laye, kakor ga je obsojal Pij V.", nadaljevala je kraljica. "On opominja in nas roti, da naj ustavimo napredovanje in razširjanje krivovertstva, ki hoče katoliško cerkev v Franciji uničiti. Nikakor ne morem tajiti, da je bojazen svetega Očeta opravičena. Toda moč protestantov je tako naglo rastla, da bo treba uporabiti najstrožja sredstva, če hočemo nevarnost, ki grozi cerkvi in državi, preprečiti. Moja znana verska zvestoba, moja goreča ljubezen do svete matere katoliške cerkve, moj stud pred groznim krivovertvom ne prepuščajo nikakega dvoma, da se popolnoma strinjam z željami svetega Očeta."

Zadnje besede so ravno tako žalile resnicoljubnost odkritosrčnega škofa, kakor so razburile njegov stud proti vsaki hinavščini.

— "Odpustite, Madame, ako si dovolim, da vas opozorim na dejstvo, da so celi Franciji znane vaše zveze in vaše prijateljstvo s Hugenoti. Ravno podpiranje od strani vašega Veličanstva je pripomoglo, da se je krivovertstvo tako naglo razširilo. Vašo vest čaka težka odgovornost pred Bogom."

Na obrazu je bil brati Katarni kes, v srcu se je pa smejala škofovim besedam.

— "Da, priznavam, da sem kriva," je rekla in globoko vzdihnila. "Ne ljubezen do krive vere, ampak razmere so me prisilile, da sem tako ravnala, — — sila in

potreba, da zatrem s pomočjo Hugenotov stranko, ki je bila prestolu nevarna. — — Razun drugih vzrokov naganja me sedaj še zavest moje krivde, da bi z koristnimi odredbami popravila storjeno škodo."

Obmolnila je, si z robcem zakrila oči in čakala, kaj poreče škof. Toda starček, ki je svoji skušenosti slutil, kaj namerava kraljica, je ravno tako molčal.

— "Vsled moči in trdovratnosti Hugenotov je jako težko kaj koristnega odrediti," je nadaljevala kraljica. "Razumni in zvesti svetovalci krone trdijo, da treba za nevarne bolezni izvanredno močnih zdravil. Dobrotljivost, prizanesljivost, popustljivost bodo zlo le povečale. Istega mnenja je papež. Mislim pa, da je mnenje svetega Očeta neizvršljivo, da bi z mečem pokončali vse Hugenote."

— "Kaj takega naj bi bil papež zahteval?" vprašal je začudeno Hennuyer. "Ne, to ni mogoče, — — to je protikrščansko in se protivi evangeliju! Tu mora biti zmota!"

— "Poglejte in se prepričajte," odvrnila je Katarina.

Vstala je in šla k omari, iz katere je vzela malo, srebrno skrinjico, katero je odprla z malim ključkom. Skrinjica je bila polna pergamentnih listin.

— "Moja zakladnica!" je rekla smehljaje. "Pisma našega svetega Očeta Pija V. Tu je pismo, s katerim je sv. Oče čestital kralju na zmagi pri Jarnac."

Škof je bral začetek pisma brez kakega posebnega zanimanja. To pa je postajalo tim večje, čim dalje je bral. Konč-

nčno je začel glasno brati, in sicer tako počasi in važno, kakor da bi hotel premisliti vsako besedo.

"Kolikor bolj je Bog razveselil tvoje Veličanstvo in Mene, s toliko večjo vnemo in skrbjo moraš izrabiti priliko te zmage, da boš preganjal in iztrebil vse sovražnike, ki so še ostali. Ako jih do cela ne uničiš, vzrastli bodo znova, in kar se je večkrat dogodilo, zlo se bo še povečalo, česar tvoje Veličanstvo morda niti ne pričakuje. Vse to boš lahko storil, če se ne boš oziral na ljudi in na okolščine, da ne boš nikomur prizanesel, kakor ni nikdo prizanašal Bogu ali tvojemu Veličanstvu. Božje jeze ne boš odvrnil, razun če kaznuješ vse, ki so Boga razžalili, kakor zaslužijo. Glej zgled in pomisli in imej vedno pred očmi, kaj se je pripetilo kralju Savlu! Iz ust preroka Samuela je prejel božji ukaz, da naj začne vojno zoper pregrešne Amalečane in da naj jih popolnoma iztrebi, da naj pod nikako pretvezo nikomur ne prizanese. Kralj Savel pa božjega povelja ni poslušal, prizanesel je kralju Amalečanov in prejel njegove dragocene posode in zaklade. Radi tega ga je kmalu na to grajal ravno ta prerok, ki ga je mazilil za kralja, Savel je prišel v vojni ob življenje. S tem zgledom je hotel Bog poučiti vse kralje, kaj povzroča zanemarjanje kaznovanja ožjih razžalivcev Boga. Če deluje tvoje Veličanstvo z odkritim in ponižnim srcem za čast Božjo in korist katoliške cerkve, potem bodi uverjen, da ti bo Bog vedno pomagal, dokler ne boš vseh svojih sovražnikov razpršil, dokler ne bo urejena in popravljena zopet stara božja služba katoliške cerkve Bogu v čast, dušam pa v zveličanje."

Starček je zvil pergamentno listino in jo vrnil kraljici brez vsake besede. Pobitost, ki je bila pri-

četkom opaziti na škofu, je popolnoma izginila, v Janezov častljiv obraz se je vrnil zopet običajen mir.

"Prepričali ste se gotovo, monsignor, da želi Pij V., da se krivoverci popolnoma iztrebijo."

"Tako stoji tu zapisano. Volja kraljeve vlade da bo izvršila politične nasvete Rima, bo ovrгла in izpodbila govorice, ki krožijo in so jakorazširjene, češ da je dvor sovražen cerkvi."

"Potemtakem mislite, da bi bilo dovoljeno, da nastopimo z vso strogostjo proti krivovercem?"

"Jaz nikakor ne razumem, Madame, kako bi moglo izvrševanje državnih zakonov in kazenskega prava napram zločincem obteževati vest!"

"Vendar pa razumete, monsignor, da je nemogoče izvrševati kazenski zakon, če so zločinci, ki so zaslužili kazen, na krmilu vlade."

"Razumem dobro, Veličanstvo! Coligny ne bo uporabljal kazenskega zakona proti sebi in proti svojim pristašem."

"Lahko bi torej trdili," nadaljevala je kraljica oprezno, "izvanredna pota in sredstva za izvanredne razmere! Toda jaz ne morem teh potov najti in bi prosila vas za vaš moder svet, za moje načrte."

"Jaz ne poznam načrtov vašega Veličanstva."

"Popolnoma soglašajo z zahtevami in predlogi papeža."

"Iztrebiti krivoverce?"

"Da, monsignor!"

"Cerkev prepoveduje škofom vsako soudeležbo pri izvrševanju krvavih kazenskih ukazov."

"Ne zahtevam vaše soudeležbe, ampak zahtevam samo vaš svet."

"Svet je tudi soudeležba."

Če nam odrekajo možje, katerim zaupamo, svojo pomoč, potem si ne moremo pomagati, potem smo zapuščeni, v lastni hiši nas bo strla moč sovražnikov, — mi moramo izgubiti pogum!

Strtim srcem prepuščamo Francijo njeni pogubi, cerkev pa, v koje obrambo je prosil sveti Oče slabotno žensko in zaslepljenega kralja za pomoč, spletkam in nasilju njenih sovražnikov."

"To bi bilo več ko slabost, Veličanstvo, to bi bilo zanemarjanje dolžnosti! Prisega, da hočete braniti ta položaj, kakoršnega ste si ustvarili sami!"

"Razumem, monsignor! Grajo zaslužim, — — toda ta graja boli, — — boli posebno iz vaših ust. Poravnala bi rada storjene krivice, poravnala bi rada vse posledice, — — kako pa naj to storim ob premoči sovražnikov? — — Je samo ena pot, eno sigurno sredstvo, kakor da bi mi je bilo pokazalo nebo. Pokazali so mi to pot, — — toda jaz se bojim kreniti na to pot, dasi bi ravno na ta način uničili upornike in sovražnike cerkve. Niti besede sv. Očeta mi ne dajejo poguma in srčnosti, ki sta zato potreba."

"Na vsako zakonito pot lahko krene vaše Veličanstvo brez vsakega pomislega."

"Če je zakonito, da kaznujemo zločince, potem je gotovo tudi pot zakonita, dasi izvanredna. Da, — — ravno v izvanrednosti oblike tiči vzrok mojega upora in nasprotovanja! En sam udarec tako mi zatrjujejo, zadel bi vse glave cele nesreče. Brez glave in duše bi kriva vera kmalu izumrla."

"Ko bi bilo to mogoče, Madame!"

"Tako trdijo, — — jaz nikakor ne morem oporekati, da bi ta načrt, ki bi uničil vse, ne bil siguren. Toda, kakor sem rekla, mene je groza, — — bržkone ker sem ženska — — da bi krenila na to pot in rešila Francijo in njeno vero."

"Nikoli še nisem opazil, da bi bilo vaše Veličanstvo slabotno!"

"In v tem slučaju sem, monsignor!"

"Tega ne morem razumeti!"

Spisal:

Rev. Illemo Camelli.

IZPOVEDI SOCIALISTA

Po šestih italijanski

izdaji posnema:

H. B.

DEVETO POGLAVJE.

Triumf smrti.

1. **Mej grobovi:** — Camellijeve telesne moči so vedno bolj odpovedovale. Ta občutek, da se z vsakim dnem bolj bliža grobu, ga je kljub temu, da je zdaj pa zdaj strastno objel mrtvaško glavo ter blagroval, silno razburjal. Njegova komaj dobro razvita narava, se je z vso silo vpirala misli na smrt. Kadar je bil sam v svoji sobi, in so ga te mračne misli objele, je strastno stisnil pesti n tolkel po sobni opravi, kakor da bi hotel ubiti grozečo mu usodo. Nekoč je posebno besnel, tako, da je njegova stara gospodinja prestrašena skočila v njegovo sobo misleč, da se mu je kaj pripetilo. To ga je le še bolj jezilo in poparilo, ker taki ničesar bolj ne zakrivajo pred svetom kot svojo dušno razoranost in obup.

Čeravno se je z vsemi štirimi in vso dušo vpiral smrti, je v tistih težkih dneh vendar najrajši na pokopališče hodil. To je bil njegov edini sprehod. Od groba do groba je romal. Najdelj se je vstavljal pri tistih, ki so imeli podobe rajnih vklesane v spomenik. Vsako je preštudiral in skušal razbrati iz nje življenje dotičnega. Tako si je naslikal njih življensko pot, da se mu je zdelo, kakor bi njih sence romale mimo njega. Utrujen se je potem spustil na kako klop in bitka zavest, da sam ni dosti več kot smrtna senca, mu je zopet stisnila srce. In kakor je drugim mrtvim izpraševal vest, kako so hodili skozi življenje v tmino groba, tako jo je tudi sebi, predno se priklopi njih nemi procesiji.

Pri tem romanju od groba do

groba je nekega dne obstal ob spomeniku, v katerega je bila vdelana ljubka podoba mladega dekleta. Njen izraz je bil neka genljiva mešanica udanosti v voljo božjo, združene z zadnjo nemo prošnjo: Gospod, če je tvoja volja pusti me še, rada bi še živela! Dolgo, dolgo je strmel v ta obraz in nekaj je kriknilo v njem: Zakaj si morala umreti, ti, ki se ti je še hotelo življenja. Zakaj? Ta zakaj mu kar ni hotel iz spomina, ko je bil že davno zopet doma v svoji sobi, je še vedno režal vanj in se bočil v vedno večje in skrivnostneje vprašanje. Bistveno mu je pripomogel, da je iz skrivnosti smrti slednjič izločil skrivnost življenja.

2. **Skrivnostna napoved:** — Nekega opoldne je bilo. Camelli je slonel na oknu svoje sobice in motril živahno življenje na ulici. Gledal je mladino, katere koraki so bili, kakor bi jim noge imele perutnice, ter jih zavidal za življenje. Videl je može svojih let, ki so bili še polni življenja in stiskalo mu je srce, ker se je sam čutil onemoglega starca. "Glej ga tistega rdečeličnega debeluha tam," si je pri novem prizoru dejal, "kako zadovoljno poriva svoj okrogli trebuh naprej. In onega, ki tako pokonci nese svojo glavo. Poznam ga. Življenje mu je bilo vedno uživanje. In vendar ga je samo zdravje. Jaz doslej še nisem imel ničesar od življenja, ne kot otrok, ne kot mladenič, ne kot mož. Zdaj, ko bi je moral začeti uživati, se mi pa vedno bolj izmika in sahne. Ti so živeli in žive kot žival, pa so bili in so zadovoljni, njih smehljajoči obrazi pričajo. Jaz, ki sem življenje vedno idealno vzel, sem živ mrlič. Kaj sem

vendar zakrivil?" Začel si je izpraševati vest, če to ni morda posledica kake krivde. Ni je mogel najti, ali je vsaj ni hotel priznati. Naenkrat pa mu zadoni ne samo v dušo, ampak tudi v uho: Ko boš vse zgubil, boš vse našel! Tako živo je bil prepričan, da mu je nekdo to res na glas povedal, da je prestrašen preiskal vso sobo, da najde tistega, ki se je natihoma priplazil vanjo in prisluškoval njegovim napol glasnim mislim. Pogledal je pred vrata, če ni morda zunaj. Nič!

3. **Klic po materi:** — Ta skrivnostni glas mu poslej kar ni dal miru. Na omaro za knjige naslonjen je bulil pred se in mislil kaj bi to pomenilo. "Mar še nisem vsega zgubil?" je razburjen govoril predse. Za trenutek ga je strah pred še hujšim, ki ga čaka, vznemiril in potrl. A upanje, da bo potem zopet vse našel, ga je nanovo dvignilo. Nazadnje se je pa iz vsega začel norčevati, češ, sem radoveden kaj še bo, le pridi ti, ki mi to napoveduješ in prinesi mi, naj bo dobro ali slabo, Camelli čaka, ha, ha! A to je bil le pogum na koncu jezika. Dušne tesnobe mu ni mogel potlačiti.

Kakor iz megle se je polagoma izločevalo nekaj nepoznanege, kar mu je vzbujalo zaupanje. Sladki otroški spomini so drug za drugim priskakljali predenj in ga spraševali, če jih še pozna. Predno je mogel odgovoriti, se je za njimi že pojavila rajna mati s tistim prosečim izrazom, kakor ga je imela takrat, ko je svoje ugasujoče oči zadnjič vprla vanj. Koliko časa je njena podoba že počivala pod razvalinami njegovega srca. Zdaj je pa naenkrat zopet stala pred njim. Rad bi bil obrnil svoj pogled proč od

nje, ker ji ni upal pogledati v umirajoči obraz, a preveč skrbli-ve ljubezni je sijalo iz njega, da bi bil mogel storiti. Nevede kedaj se mu je izvilo iz globine stiskanega srca: "O, da, mama, ko bi tebe še imel, ti bi mi znala pomagati!"

Spomin je rodil spomin. Za umirajočo materjo mu je priplaval pred oči njen smrtni boj, ki ga je bil takrat narisal, a rizbo potem, ko je obledel spomin na njo, kdove kam založil. Neodoljiva želja se ga je lotila jo najti, naj velja kar hoče. Brskal je in brskal po svojih starih papirjih, a mu kar ni hotela na spregled. Dasi je že obupal nad vspehom, je vendar še cel dan dalje iskal. Naenkrat pa se mu pokaže zmečkana mej drugim papirjem. S tresočo roko jo je zgrabil, pogledal in vskliknil: "Da ona je, prav taka je bila!" Nato jo je pritisnil na ustnica in ljubeče poljubil. Ni več romala mej ničvredni papir. V okvir jo je dal in obesil nad posteljo. Kadar mu je srce nanovo zakrvavelo, mu je pogled obvisel na njej in ustna so proseče šepetala: "Aiuto mama mia! Mama pomagaj mi!"

Tako je prosil on, katerega pogled takrat ni segal delj kot do groba. Toda srce in razum sta kakor Peter in Janez, ki sta velikonočno jutro tekla k grobu svojega Učenika, da vidita, jeli res kar so žene povedale, da ga ni več v grobu, ampak je vstal, kakor je rekel. Sv. pismo pravi, da je Janez, učenec ljubezni, pretekkel Petra. Tako tudi srce večkrat preteče razum. Ko se razum brezverca pred grobom kot zadnjo postajo človeškega življenja ustavi, srce zakoprni preko gro-

ba. Enako se je zgodilo Camelliju ob teh spominih. Zaslepljeni razum je videl drago mamu v grobu, srce jo je šlo iskat onstran groba in jo našlo. Preizmučeno je bilo in prenesrečno se je čutilo, da bi ne zakoprnelo po njej. Vse ugovarjanje razuma je bilo zastonj, njej se je vrglo okrog vratu in se po dolgem času zopet malo oddahnilo. Ni prav za prav vedelo, kake pomoči želi od nje. Le k njej bi bilo rado v motni zavesti, da je pri njej sreča in mir doma, ki ju tod zastonj išče.

4. **Na potu telesnega okreva-**nja: — Nekaj časa potem so njegove telesne moči še vedno pešale, tako da je bil nazadnje le na svojo sobo navezan. Zdaj mu ni kazalo družega kakor kapitulirati pred svojimi prijatelji. Doglej jim je namreč še vedno prikrival svojo bolezen. Zdaj je moral hočeš, nočeš priznati, da gre z njim h koncu. Pomilovali so ga, to je bilo pa tudi vse. Le eden, zdravnik, se je zavzel zanj. Prišel je k njemu in toliko časa silil vanj, naj se pusti preiskati, dokler se ni udal. To je bilo prvič, da je pustil zdravnika k sebi. Družega ni ugotovil kot splošno oslabelost vsled slabe prebave. Ker mu je rekel A, mu je moral reči tudi B. Nič ni pomagalo, obljubiti mu je moral, da bo šel z njim v gore, kjer bo pod njegovim nadzorstvom začel dietno zdravljenje. Spočetka se mu je ta zdravnikova odločna zahteva drzna zdela, saj niti iz sobe ni mogel, kako naj gre v hribe.

Po enotedenskem zdravljenju potom predpisane dijete, se je bil toliko opomogel, da je res v

zdravnikovi družbi nastopil pot v Ponte di Legno. A sredi pota ga je napadla huda mrzlica. K sreči je trajala le eno noč in ga ni preveč oslabil. Drugo jutro je mogel naprej. V teku enega meseca se je bil tako popravil, da je zopet začel misliti na življenje. Naslednje mesece se je še bolj okrepil. Navadno taki, ki so se iztrgali iz objema smrti, potem pozabijo na vse dobre navdihe in postanejo zopet prejšni brezskrbni veseljaki in lahko-mišljeneži. Njega pa ni mikalo več na prejšna pota nazaj. Toliko se je bil mej mrtvimi, katerim se je že prišteval, naučil, da je življenje, ki se prej ali slej vendar le s smrtjo konča, nekaj preveč žalostnega, da bi mogel pameten človek pojoč in rajajoč hoditi njegova negotova pota.

Zato ga ni prav nič veselilo nazaj v šumna in hrumna mesta. Sklenil je ostati v hribih, mej priprostim podeželjskim ljudstvom, ki pozna mnogo več prevdarne življenske filozofije, kot blazirana mestna gospoda, ki samo na to misli, kako bi čas ubila, dokler čas nje ne ubije. Res je še nekaj časa ostal mej dobrim hribovskim ljudstvom, ki se mu je prikupilo, in pridno romal na njih vaško pokopališče, da se v šoli mrtvih še kaj več nauči za življenje. Da bi se za stalno mej njimi naselil, na to pač ni mogel resno misliti. Njegov poklic je bil čisto drugi kot njih. Dasi nerad se je končno poslovil in preselil v Cremono. Telo se mu je pomladilo, duša mu je bila še vedno razdrapana, zato ni bil vesel življenja.

(Dalje.)

Prof. Dr. F. T.

Lep vzgled vsakdanjega sv. obhajila iz carske Rusije.

S kolikimi ovirami se morajo včasih boriti velikodušne osebe, ako hočejo prejemati večkratno sv. obhajilo! Naj navedemo za zgled grofico Rostopčin, to je ženo guvernerja mesta Moskve, kateri je ukazal dne 14. sept. 1812. zažgati izpraznjeno Moskvo in prisilil tako cesarja Napoleona, da se je s popolnim nevspehom umaknil iz Rusije. Grofica je bila vzgojena v pravoslavju, pozneje pa je konvertirala k katoličastvu. Njen biograf piše o njej:

Grofica je bila zgledna soproga in opora svojemu možu, bila pa tudi zgledna mati svojim otrokom. Ali ene čednosti ji je manjkalo, tiste, ki je ponavadi varhinja in cvet vseh drugih čednosti. Bila je namreč vzgojena na dvoru carice Katarine, in sicer pod varuštvom svoje tete, katera je bila zelo posvetno vzgojena in kateri je bila vera le stvar zunanje etikete, zunanjega lepega vedenja, o živem notranjem prepričanju in verskem življenju pa ta teta Rostopčin ni imela dosti pojma. In vseeno je Bog na razne načine vplival na mlado grofico, zlasti s tem, da ji je pošiljal časne nesreče in ponižanja. Bila je poznana v hiši grofa Jožefa de Maistre (Mestr) in bila celo hišna prijateljica. Jezuitski red, ki je bil takrat progan iz katoliških držav, je pa našel v Rusiji zavetje, carica Katarina in Pavel I. sta jezuite gostoljubno sprejela v svojo državo in tako dala svojim državljanom priliko, spoznati in občudovati učenost globoko pobožnost in čednost teh svetih redovnikov. Grofica Rostopčin in njene tri sestre so z voljnimi srcem sledile njih sesterskemu vplivu; študirale so tudi krščansko modroslovje, in tako je bilo njih dušno prerodenje dovršeno. Velik

vpliv je imela na srce grofice neka knjiga, katero ji je posodil katoliški župnik v Moskvi; preštudirala jo je in spoznala, da je le v katoliški veri in Cerkvi vsa in nepokvarjena Kristusova resnica.

Njena duša je bila zelo plemenita, zato je takoj sledila luči, katero ji je Bog poslal. Dala se je še bolj poučiti, odpovedala se je razkolništvu in izpovedala pred katoliškim župnikom moskovskim katoliško vero. Na ukaz njenega dušnega sodnika je pa morala grofica Rostopčin skrivati svoj prestop v katolicizem celo pred svojim lastnim možem. Devet mesecev je živela po katoliški veri, ne da bi bil njen mož količkaj opazil. Če bere človek o veliki skrbi in previdnosti, s katero je morala hraniti svojo skrivno konverzijo, se mu zdi, kot da bi bral zgodovino kakšne rimske gospe iz prvega časa krščanstva. Župnik moskovski je prišel vsak teden enkrat v palačo Rostopčinovih in bil tam pri skupnem kosilu. Po jedi je šla grofica z župnikom na vrt ali pa je hodila po hodniku svojega nadstropja kot da bi kramljala, v resnici je pa morala porabiti to priliko, da se izpove duhovniku. Ko sta bila proč od ljudi, da ju nikdo ni opazoval ji je dal župnik zlato škatljico, v kateri je bilo 7 posvečenih hostij. Cerkev namreč še sedaj dovoli ob preganjanjih, ali ob času izrednih težav za obhajanje, da smejo verniki hraniti 4 hostije doma. Gospa grofica Rostopčin pa mu je dala drugo, prazno zlato škatljico, v kateri je bila dobila pred enim tednom 7 sv. hostij za pretekli teden, za vsak dan eno in se je z njimi sama obhajala, in sicer v domači molitveni sobi, v kateri so visele svete podobe, ikone, in gorele po ruski navadi pred njimi

luči. Tam je pokleknila na svoj klečalnik, potem ko je župnik odšel, in shranila sv. hostije v skrit predal, po svoji molitvi pa je odšla v salon, kjer je zopet prevzela vlogo hišne gospodinje. Kakor v prvih časih krščanstva, tako se je tudi ona sama obhajala vsako jutro, in ravno vsakdanje sv. obhajilo ji je dalo moč, da je vstrajala v veri, ne samo pod milo vladno carja Aleksandra, ampak tudi pod strahovitim, krutim žezlom carja Nikolaja. Ko je smatrala nekoč za primerno, da razodene svoj prestop v katoliško vero, je ta novica moža tako neprijetno iznenadila, da ni rekel niti besede, ampak je bil čisto omoten in je odšel molče iz sobe. Osem dni ni izpregovoril besedice, ali njegove sršee obrvi in temni pogled sta več kot dovolj jasno pričala, da je jeza njegovega srca velikanska in dušni nemir silen. Po osmih dneh pa je prišel v njegove sobane, ji podal mirno svojo roko in ji dejal: "S tem, kar si storila, si raztrgala moje srce. Ali ker ti je tvoja vest ukazala, da sprejmeš katoliško vero in izstopiš iz naše ruske Cerkve, ti ne očitam. Nič več ne govoriva o tem!" In v resnici, nikoli več ni govoril o tem.

Grofica Rostopčin je umrla, stara 83 let, dne 28. septembra 1859. Njeno življenje je bilo življenje svetnice. Moč je pa črpala iz vsakdanjega uživanja Jezusovega Telesa v sv. obhajilu.

Verni Slovenci! Je tudi naša zavest o važnosti **slehernega** sv. obhajila tako velika? Porabimo mi res **vsako** priliko za sv. obhajilo? — Evharistični kralj Jezus, ohrani in okrepi nam vero, hrepenenje in vnemo do vsakdanjega prejema Tvojega Telesa!

Kaj je novega no farmi?

H. B.

Koledar je tudi letos, kakor vsako leto, Ave Marijo malo na stran potisnil, češ, ti vsake štirinajst dni romaš mej rojake, zdaj pa malo počij, da se jaz pripravim na pot. Taki debeluharji celo pot zastavijo, kakor kak tovorni truck, da ves drugi promet zastane. To je dobro, da samo enkrat vsako leto.

Morebiti se je mejtem že kedo kaj jezil, ali celo mislil, da smo prevzeli vlogo Kristana, pospravili zbrani denar in se po francozko poslovili, da si kje privoščimo good time. No takih skušnjav še nismo imeli, zato jim tudi podlegli nismo. Sicer jih pa nismo mogli imeti. Kar smo nabrali, se je večina že raztočila v roke kontraktorjev, drugo se bo pa v kratkem in še premalo bo. Zidarji so že dovršili svoje delo in jih je bilo treba izplačati. Lesna kompanija je tudi že skoraj pri koncu svojega dela, cerkev stoji, hiše tudi, le zvezo vseh treh zdaj delajo. Tudi njej sem že \$5000.00 izplačal. Tako, da me zdaj prav malo briga, če banka, na kateri smo imeli zbrani denar spravljen, "falira."

Veliko skrbi in sitnosti smo imeli in marsikako žrtev je bilo treba doprinesiti. Kuhinjo so nam odtrgali od stare hišice. Najbolje bi bilo, da bi nam bili še usta zašili. Ker je želodec proti temu protestiral, smo jo morali premestiti v drvarnico. Hišo so nam vzdigevali, da so jo podzidali. Kako so njene stare kosti pokale. Še ponoči ji ni bilo prav. Zdihovala je po svoji prejšnji legi. Dva sta morala spat v šotoru pred hišo, ko je že slana padala. Pozneje ju je mrz, ki je parkrat hudo pritisnil, pregnal v cerkev, ki je že pokrita in z okni opremljena. Na vojaških "pričnah" spita.

Dobre volje nam to ni vzelo, ker vemo, da je vsak začetek težak, marsikateri še težji kot naš.

Ljudje simpatizirajo z nami, kar nam je tudi v tolažbo in spodbudo. Posebno nas je zadnje čase razveselil en obisk iz Joliet. Neke metodistovska gospa je po svoji slovenski služkinji, naši ustanovnici Miss. Agnes Hotujec, zvedela, da nam gre bolj trda. S svojim avtomobilom se je nekega dne pripeljala na farmo. Z velikim interesom je poslušala kako in kaj je z nami in nam izročila velik zavoj zimskih posteljnih odej, rjuh in drugih takih koristnih stvari, čisto novih in prvovrstnih. To je Mrs. J. C. Mc Keewer, po Jolietu splošno znana plemenita gospa in dobrotnica. Se razume, da nam je bil ta dar tujke po veri in narodnosti v dvojno veselje.

Tudi več drugih dobrotnikov in dobrotnic se nas je spomnilo z eno ali drugo stvarjo. Naj omenim Mrs. Majcen, iz Chicage, ki nam je poslala nekaj prav lepega cerkvenega perila. Potem S. Klotildo, prednico šolskih sester pri sv. Štefanu, ki nam je izročila lepo kadilnico, plašček za ciborij in takozvani velum, brez računa. Manjka nam še monštranca, za katero se je pa tudi že zglasil dobrotnik. Tako bomo imeli vse, kar se neobhodno potrebuje za blagoslov s presv. Rešnjim Telesom. Doslej smo na čast Roženski Kraljici vsak večer le skupni rožni venec molili in litanije. Poslej bo tudi blagoslov.

Dobre slovaške žene iz Brooklynja so nam poslale lepo albo in zdaj zbirajo za cerkvene paramente vseh barv. Te dni nam je pa dobri naš prijatelj slovaški župnik Rev. Viktor Blahunka ponudil svoj stari gotični altar, ki se bo dal prav lepo prenoviti in bo še kras naše cerkve. Mesto da bi ga prodal, ga je nam odstopil. Vse to nam je v veliko korist, ker nabrane dolarje lahko

za stavbo porabimo. Prepričani smo, da se nas bo pri notranji opravi sobic, ki bo kljub skromnosti in vbožnosti marsikak dolar požrla, še eden ali drugi spomnil.

Zelo pogrešamo enega dovoznega sredstva. Kako težko je kakega voznika dobiti. Treba je pa zlasti v začetku vedno kaj. Seveda vsaka voznja tudi stane. Ne morem reči, da nas naši sosedje, na katere se v takih slučajih obračamo, dero. To ne! Nasprotno, še manj nam računajo kot drugim. A kolikokrat, ko bi jih potrebovali, imajo svoja pota in svoje delo. Nazadnje se pa iz malega tudi veliko nabere. Zato mislimo, kako bi sami prišli do kakega vozila, ker se nam bo kmalu splačalo. Jaz sem sam na sebi najbolj navdušen za konja. Pred "hudičevo šajtergo," kakor je Ribničan avtomobil krstil, imam vedno malo strahu, odkar me je v graben vrgla, čeravno je nisem sam za ušesa držal. Za konja pa nimamo zaenkrat ne hleva ne klaje.

Drugi, ki nimajo še nikakih žalostnihkušenj z avto pa silijo na truck. Ne bo kazalo drugače, se bom moral tudi jaz zanj odločiti. K temu me spodbuja posebno okolščina, da imam enega v hiši, ki je tega konja brez glave že vajen. Sam ga gotovo ne bom jahal, čeravno pravi Ribničan, da je za jahanje tudi tak dober, ki je glavo zgubil. Dotični naj pa skrbi, da si bo takrat, ko misli preiskusiti kako trde so "telegrafarce" ob cesti, ali koliko je blata v kanalu, kako zelno glavo nataknil, ali pa socialistično, ki lahko s "konfini" konkurira. Samo malo drago je to brezglavo kljuse. Če bo katero na številke dano, bo treba iti na Silvestrovo noč v ris stat, katera bo potegnjena, da tisto podpišem. Samo potem bo dvakrat "hudičeva šaj-

terga." Nazadnje bo moral biti kak "magarac" dober. Če bo šel v ponedeljek v Chicago, bo morebiti v soboto že nazaj.

Še enega, zame prav veselega dogodka, ozirom dveh, ki sta v ozki zvezi, ne smem zamolčati. Dobil sem novega farmarja. Iz starega kraja je došel težko pričakovani Rev. Ivan K. Ferlin, O. F. M., več in izkušen gospodar. Njegova zasluga je da se danes na sv. Gori zida nova, še lepša bazilika kot je bila stara. Od italijanske vlade je po mnogih bojih in nasprotstvih izposloval tri milijone lir odškodnine, na kar je takoj začel z zidanjem, dokler niso Italijani vzeli sv. Gore. Kot takemu sem z lahkim srcem prepustil gospodarske posle, ki se jih je takoj z vso vnemo in lastno umnostjo lotil. Kako so bili meni odveč, zlasti zadnje čase, ko sem imel Koledar v rokah in se še okrog ciganih po katoliških shodih itd. Bratje, ki jih imam na farmi so mi že hoteli uiti, ker včasih pri najboljši volji nisem mogel doma maševati. Ker so videli dobro voljo, so vendar potrpehli. Saj sem neko jutro, da bi jim ustregel, ob pol dveh vstal, da bi pravočasno bil tam za mašo. Ker mi po cele tedne ne pride na misel, da bi uro navil, sem kar tako "per en glih" naredil. Ko pridem na kolodvor jolietške cestne železnice, bilo je okrog treh, so mi povedali, da bo šla prva kara šele ob pol šestih. Kaj sem hotel družega, nazaj v mesto sem se vrnil, in si: Dobro jutro in: Lahko noč! obenem voščil.

Zdaj sem te skrbi rešen. Rev. Ivan K. je vedno na farmi, tako, da je vsak dan sv. maša, jaz se pa priporočam za kak "job," ki mora biti pa po krščansko plačan, da bom delo prej izpeljal. To moram pa naprej povedati, da za kake celotedenske misijone nisem, usta še, koš ne, ta je zaflikan.

S. P. Ivanom K. sem dobil pa še nekaj družega, kar me je posebno razveselilo. Z njim je pri-

šla tudi Mati. Mati, pravim, ne mati. Sicer bi najrajši obe z veliko pisal, ker obe zaslužiti, a one, ki mi je dala življenje, ne bo v Ameriko. Že počiva v domači grudi. Po Njej, ki mi ne umrje, po Mariji Pomagaj se mi je vedno tožilo in prej ali slej bi bil odšel k Njej nazaj, ako bi se ona ne bila odzvala mojemu vabilu in prišla za menoj. Vem, ne samo radi mene, ampak radi vseh svojih otrok, tudi tistih, ki je nočejo več poznati, kakor naši rdeči skrateljčki. Ko sem njo zagledal, sem čutil, da se je močna vez, ki je še vezala srce na stari kraj, pretrgala. Ona je moj drugi papir. Ko ji pripravimo primeren tron, vas bomo povabili, da jo tudi vi pridete obiskat. Zasilen tron ji bomo oskrbeli takoj. Tam se bomo vsak večer zbirali k posebni molitvi za svoje dobrotnike in jo prosili, naj nam obudi novih, ker ne gre za našo, ampak za njeno čast in blagor njenih otrok.

—o—

MEJ TEM SMO PREJELI:

1. Kolekta Mrs. Jennie Gaspari, Cleveland, O. \$119.00.

Mrs. Gaspari se je zdaj že drugič postavila z večjo kolekto Pa tudi vmes nam vedno kaj pošlje. Naj ji dobri Bog obilno poplača njeno gorečnost!

Topot so ji dali:

- a. **Po \$10.00:** Frances Bučar, Mary Lenarsič, Ivana Pintar, Julija Mencin, Julija Adamič, Magda Petrič, Elizabeta Vihtelič, Ivana Gaspri, za umrla svoja brata Janeza in Lovrenca Kenk, Ivana Gaspari, za duše v vicah, Mary Maček.
- b. **Po \$5.00:** Frančiška Rus, Mary Beseničar, Alojzij Zakrajšek.
- c. **\$3.00:** Frank Pelan.
- d. **\$1.00:** Jožef Haizinger.

4. Iz raznih krajev smo prejeli:

- a. **Po \$10.00:** Mary Rojc, Marjeta Svete, Mr. Hudar, Terezija Zakrajšek. Vsi iz Clevelanda, O. Louis Berec, Milwaukee, Wis. Sabina Kamičar, Stefan in Katie Zapčič, Terezija Sinkovec, Nik-Prezeli. Vsi iz Chicago, Ill., Rev. Jos. Skur, Pittsburgh, Pa.
- b. **\$8.00:** Mary Kovač, Clev. O. že prej \$2.00. Torej skupaj \$10.00.
- c. **Po \$5.00:** Frank Kmet, Mary Lazar, Ana Knavs. Vsi iz Clevelanda O. Claude E. Griesel, So. Chicago po Mrs. Ivančič, Ursula Meseč, Chicago, Ill. Pavel Jamnik, Oakdalle, Pa., Jerica Virant, Lorain, O., Ana Klemene, Minneapolis, Minn.
- d. **Po \$2.00:** Matej Molk, Frank Mer-

ton Hlapše, Andro Braun, Frank Kern. Vsi iz Clevelanda, O., Mary Mrak, Ely, Minn., Frances Motoh, Kemmerer, Wyo., Matija Hajdinjak, Chicago, Ill.

e. **Po \$1.25:** Anton Petrovič, Frank Budan. Oba iz Clev. O.

f. **\$1.00:** Anton Fink, Denver, Colo., Anton Junc, Forest City, Pa., Mary Zorc Olyphant, Pa., Agnes Smuk, Rice, Minn., John Smuk, Rice, Minn., Justi Kosmach, Chicago, Ill., Math Ermakora, Frances Rus, Ana Kolar, Thom. Pustotnik, Albert Simins, Ignac Zupančič, Mary Strojin, Mary Thiers, Klara Thiers Mrs. J. M. White, Mrs. C. Aumocida, Gregor Grenko, Jennie Vintar, Louis Zakrajšek, John Petrič, Mary Mišmaš, Jakob Jamnik, Tereza Kocjančič, Anton Skulj, John Horvat, Frank Sever, Peter Kodrič, Ernest Anžur, Jos. Koprivec, Jerry Glavač, Robert Sternen, Alouis Prijatelj, Jakob Intihar, Frank Zalokar, John Simonič, Joseph Oražen, Christian Lozar, Frances Pirman. Vsi iz Cleveland, O.

g. **Po \$0.50:** Frances Pevc, Brezy Hill, Kans., Barbara Omahne Brezy Hill, Kans., Thos Arko, Adolf Kremžar, Joseph Uršič, Mrs. Petkovšek, Mike Raubojšek, Jos. Zabukovec, Matija Bradač, John Klančar, Frank Skodlar, Anton Zupančič, Frank Berkopec, Frank Skabar, Mrs. P. Stenger, Mrs. Gimán, Louis Somrak, Frank Kostelc, Nik Bauer, Fany Gerjevc, Peter Julius, Anton Zagodnik, Vincenc Erčul, Mary Strukelj. Vsi iz Cleveland, O.

h. **\$0.45:** Frank Korošec, Cleveland, Ohio.

i. **Po \$0.25:** Agnes Opaskar, Frank Suzman, George Iuhas, Mary Gregoričič, Math Znidaršič, Helena Schafer, Ana Derwud, Jakob Pirman, Adolf Kralj, Alojzij Kralj, John Pako, Mike Valencič. Vsi iz Cleveland, O., Mike Habjan, Harrietta, Mich.

j. **Pod \$0.25:** Math Bower (20), Mrs. Parenti (10), Joseph Gregorič (10). Vsi iz Clev. O.

2. Kolekta Mr. Marko Blutha, Joliet, Ill. \$16.50.

Mr. Bluth je bil zadnje čase bolan. Bali smo se, da bi ga ne zgubili. Vendar ga je dobri Bog še ohranil. Komaj je toliko okreval, že je šel zopet na delo, katerega vspeh je zgorajšna svota. Nič ne dvomim, da če ga Bog pusti pri življenju in zdravju, bo dosegel svoto ustanovnika, zato smo ga kot takega že naprej smatrali in postavili na listo ustanovnikov, ki se je vzdala v ogelni kamen. Topot so mu dali:

- a. **\$5.00:** Joseph Zalar, Margaret Mušič.
- b. **\$2.00:** Barbara Težak.
- c. **Po \$1.00:** Gregorač Nik., Agnes Sodec, Peter Omell.
- d. **Po \$0.50:** Uršula Gabrijan, John Suklje, Mary Nemanič.

3. Kolekta Mr. Jos. F. Muhiča, Joliet, Ill. \$7.00.

Isto upanje kakor glede Mr. Blutha imamo tudi glede Mr. Muhiča. Tudi njegovo ime je mej ustanovniki v ogelnem

kamnu. Zdaj so mu dali (za cerkev Mar. Pom.)

- a. \$5.00: John Mutz.
- b. \$1.00: Jos. Jerman.
- c. Po \$0.50: Gregor Bajst, Frank Ambrožič.

4. Kolekta Mrs. Frances Zakošek, Aurora, Ill. \$7.75.

Ta kolekta s skupno vsoto, a brez imen je bila zadnjič prisojena Aurori, Minn. Bodi to popravljeno s pristavkom

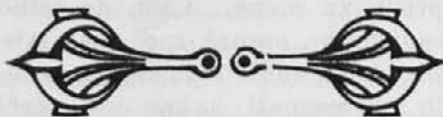
imen, ki jih je stavec izpustil in drugo kolekto dvakrat stavil:

- Mrs. Zakošek so darovali:
- a. Po \$2.00: Agnes Propernik, Mary Fifer.
- b. \$1.00: Josephine Vesel.
- c. \$57: Frances Zakošek.
- d. Po \$0.50: Jakob Bortumola, Jožef Kocijan, Ter. Zefran, Frank Zagar.
- 5. Mej darovavci iz Forest City od prej moramo popraviti: Andrej (ne An-

ton) in Lucija Dobravec \$10.00, kar je v članski knjigi pravilno zabeleženo. Zmotil se je prepisovavec.

Zahvale in sv. maše slede v naslednji številki, ki bo takoj za to izšla, da pride mo zopet v red, ki ga je Kol. zmešal.

OPOMBA: Ako je kedo že prej kaj dal in morda celo svoto za Apostolat izplačal, prosimo naj v pismu ali kolektorju pove, ker mi ne moremo 2000 imen imeti vedno pred očmi, ali vsakokrat sprti pregledati vsega zapisnika.

RAZNO.

DAROVI ZA SVETOGORSKE ZVONOVE.

Nedavno tega je urednik dobil iz svoje rojstne župnije oficialni poziv, naj se za cerkev svoje rojstne župnije, sv. Gora nad Litijo, kaj naredi. Malokje so menda tako pogrešili zvonove, kakor svetogorčani. Saj so bili pa tudi, dokler so še vsi štirje viseli v zvoniku, glede blagoglasnosti na tretjem mestu v celi ljubljanski škofiji. Rajni naš nepozabni komponist Rihar je nalašč zato romal tja gori, da tiho prazniško jutro prisluškuje njih opojni harmoniji, ki mu je izzvala marsikak blagoglasni akord za njegove nesmrtnne Marijine pesmice. Umevno je bilo tedaj domotožje svetogorčanov po dveh izbornih pevcih, ki jima je vojska zavila slavčev vrat. Ker jih je pa premalo, da bi kvartet spopolnili, so dolgo odlašali. Šele zdaj so se obrnili name, ko je Amerikancem že otopel čut za starokrajske zvonove. Zame, ki ravno zdaj na vso paro beračim za druge nam bližje in splošnejše namene, je to naj-

bolj nepripraven čas. Zato prošnje nisem objavil, ampak jo le zasebno poslal nekaterim ožjim rojakom, če morejo kaj storiti. Ker pa ne vem za vse, ki so nekaj prisluškovali srebrno-čistim glasovom svetogorskih zvonov, jim tem potom sporočam prošnjo svetogorčanov za pomoč: Gotovo se ne bodo samo oni spomnili svetogorske Marije, ki so bili pri njenem kamnu krščeni, ampak tudi oni iz okoliških fara, ki so mej mašami kedaj romali k njej, ali prisluškovali sladkemu odmevu njenih zvonov, ki se je z gorske višave daleč naokoli razlival. Prva, ki se je odzvala je bila Mrs. Zore iz Olyphant, Pa. Nabrala je mej svojci \$10.00 Imena bomo priobčili, ko se še drugi odzovejo.

Urednik (Svetogorčan).

ZAHVALE:

Prisrčna hvala prebl. Devici Mariji za prejete milosti.

M. S.

V zahvalo Brezmažežni za uslišano

prošnjo pošiljam \$1.00 za razširjanje katoliškega tiska.

Neimenovani, Pittsburgh, Pa.

Mike Oražen pošilja \$1.00 v dar Ave Mariji, \$1.00 pa za eno sv. mašo, da bi mu Marija izprosila kar želi.

Mrs. Frances Oražen, Cleveland, O.

Da bi mi Marija pomagala v mojih stiskah pošiljam za tri sv. maše, ki naj se bero pri Mariji Pomagaj v Lemontu, ena izmed teh na praznik sv. Frančiška. En dolar in 50 pa za svečke istotam.

Mrs. Frances Mestek, Cleveland, O.

Te dni bomo priredili kapelo Mariji Pomagaj v novem posloppju, kjer se bodo poslej lahko opravljale sv. maše pri njenem altarju. Kdor želi da se pri nahi Mariji Pomagaj opravijo poslane sv. maše naj to izrecno pove, da ne bo kake zmešnjave. Tudi lučke bomo prižgali pri njej, ako bo kdo želel in opravljali devetdnevniče na priporočene namene.

Urednik.

OSTALE ZAHVALE SLEDE:

Vi ne morete biti zdravi

brez notranjega reda in čistosti.

Triner's Bitter Wine

vam očičuje črevesje, je ohrani čiste in v redu. Je najboljše zdravilo proti slabemu teku, zaprtju, glavobolu, nervoznosti in vsem drugim notranjim nerednostim.

**Dobite ga pri vseh
drugistih.**

JOSEPH TRINER CO.

1333-45 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

**ANTON GORNIK
SLOVENSKI MESAR**

Rojakom v Tower in Soudan, Minn., pri
poročam svoje mesnico. Najboljše
blago. Nizke cene.

Tower,

Minnesota

PRISTOPAJTE

— k —
NAJSTAREJŠI. NAJVEČJI IN NAJBOGATEJŠI
slovenski katoliški podporni organizaciji:

Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti

ki posluje že 30 let, (od 2. aprila 1894.)

Glavni urad

v lastnem domu na 1004 North Chicago Street, Joliet, Ill.

Njeno skupno premoženje znaša

\$1,200,000.00.

SOLVENTNOST 100.36%

K. S. K. Jednota ima v 20 raznih državah 140 krajevnih društev z 21,300 člani obeh oddelkov.

Od svojega obstanka do 1. febr. t. l. je K. S. K. J. izplačala že \$2,298,835.00 skupne podpore.

Pri K. S. K. J. se lahko zavarujete za posmrtnino v znesku \$250, \$500.00, \$1,000.00, \$1,500.00 in \$2,000.00. Dalje se lahko zavarujete za razne poškodbe, operacije, onemoglost, in bolniško podporo; pri slednji za \$1.00 ali \$2.00 dnevne podpore in za dolgotrajno bolezen. Dalje ima K. S. K. J. tudi 20 letni zavarovalni oddelek in zavarovanje do 70 let.

Sprejema se člane od 1 — 55 leta.

Rojaki(inje) so uljudno prošeni, da naj dobri katol. stvari na ljubo ustanovljajo nova krajevna društva naše Jednote. Za nova društva zadostuje 8 članov(ic). Geslo K. S. K. Jednote je: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!!!"

Glede vstanovitve novih društev in glede drugih pojasnil se obrnite pismenim potom na glavnega tajnika:

Josip Zalar, 1004 North Chicago Street, Joliet, Illinois.

Slovenska dekleta---pozor!

Če katera misli na samostan, ima sicer veliko izbiro. Nebroj raznih ženskih redovnih kongregacij imamo tu, ki se vse požrtvovalno trudijo z nami za razširjanje kraljestva božjega po naši prostrani državi. A slovensko dekletu najbolj spada v našo edino slovensko žensko kongregacijo na amerixkih tleh—k **Šolskim sestram sv. Frančiška**. Slovenci še za te šole, ki jih imamo, nimamo zadosti svojih narodnih sester. Zakaj ne? Ker se tudi tu kaže naš narodni greh-needinost in cepljenje naših moči. Ko bi mi zbrali vse Slovenske, ki jih imamo po raznih redovih kongregacijah, v eno samo, domačo, bi nobena naša šola ne bila v zadregi za svoje rodne učiteljice. Seveda tega ne moremo in ne smemo, če bi tudi one hotele. Tiste, ki so drugje, bodo tudi ostale, kjer so. Bolje je tako. Toda zanaprej naj bi se slovenska dekleta, ki mislijo na samostan zavedala, da so s svojim najvišjim krščanskim idealizmom dolžna v prvi vrsti svoj narod in njegove mladino dvigati k vzorom. Tudi tu, da, v prvi vrsti tu, velja: Svoji k svojim! Svoji za svoje! Dekleta, ki Vas Bog kliče v samostanske celice, ne pozabite tega in izvajajte primerne posledice. Vaše najbolj naravno mesto je pri naših **Šolskih sestrah**. Tu boste doma, sestre po duhu in narodni krvi mej seboj. Ne bojte se, da bi vam kako starokrajsko "ruto" dale. Predno tedaj storite odločilni korak, se obrnite na:

9542 EXCHANGE,

Sisters of St. Francis,

SO. CHICAGO, ILL.

Božično darilo Svojcem v staro domovino

Slovenci, kadar pošiljate denar v stari kraj, se z zaupanjem obrnite na nas. Denar poslan skozi našo banko bo dostavljen na dom Vaših sorodnikov v starem kraju, kar najhitreje mogoče. Denar pošiljamo po najnižjem dnevnem kurzu.

Kadar imate kak posel z banko, kakor pri:

Vlaganju denarja,

Kupovanju prvih hipotek,

Potovanju v staro domovino,

Kupovanju državnih, občinskih, mestnih in obrtnih bondov,

Dviganju posojil za nakup domov in zavarovanja istih i. t. d.,

Zapuščinskih poslih, nasledstvu, kakor tudi pri vseh ostalih bančnih poslih, se z zaupanjem obračajte na nas. Pošteni, zanesljivi in postrežljivi uradniki Vam bodo najboljše postregli.

Kaspar American State Bank

1900 BLUE ISLAND AVENUE,

CHICAGO, ILLINOIS.

Imovina	\$20,000,000	Glavnica in prebitek	\$2,000,000
---------	--------------	----------------------	-------------

VARNA BANKA ZA VLAGANJE VAŠEGA DENARJA.

RADIO! — RADIO! — RADIO!

RADIO

s katerim sprejemate lahko novice, govore, koncerte in petje v krogu 25 milj od razpošiljevalne postaje, dobite popolnoma brezplačno, ako pošljete **ENEGA CELOLETNEGA ALI DVA POL-LETNA NOVA NAROČNIKA NA "AMERIKAN-SKI SLOVENEK IN EDINOST."**

ZA 4 CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

pa dobite poleg RADIO APARATA tudi slušalnik (Head Phone) z dvema slušaloma.

Tudi druge jako priljubljene nagrade so Vam na razpolago. Pišite za pojasnila ali pa poiščite tozadevni oglas

"Amer. Slov. in Edinosti."

EDINOST PUBL.CO.

1849 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

RADIO! — RADIO! — RADIO!

Koledar Ave Maria izšel...

Zdaj pa kar po njem, dokler nam do zadnjega iztisa ne napravi prostora v založništvu. Prepričani smo, da je vreden svojih

50c za Ameriko - in - 75c za stari kraj

Saj je še debelejši, kakor je bil lanski.

Vsakemu smo skušali dati nekaj, največ pa tega, kar imajo vsi najrajši — povesti: Tri daljše so v njem in še ena mej oglasi, ki je naj nihče ne prezre, se bo gotovo malo od srca nasmejalo.

Tisti zastopniki (nice), ki nam še niso javili koliko ga žele, naj se nemudoma oglasijo.

Pridno ga naročajte za svojce v domovino, mej katerimi ima zadnja leta vedno več prijateljev.

Le hitro na pot, ti s slovenskim trakom prepasani in z Marijino zastavo v roki. Nič se ne boj! Prvi si in kdor prej pride, prej melje.

Srečno pot! Pozdravi vse rojake, v katerih prsih še bije slovensko srce in ljubezen do MARIJE!